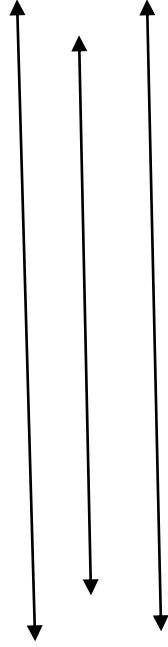

“शिक्षा, स्वास्थ्य, सरसफाई र पूर्वाधार:समुन्नत नरैनापुरको मूल आधार”

नरैनापुर गाँउपालिकाको तेस्रो गाँउ सभा बैठकमा
अध्यक्ष श्री इस्तियाक अहमद शाहले प्रस्तुत्
गर्नुभएको आर्थिक वर्ष २०७६/२०७७ को
बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

नरैनापुर गाँउपालिका
गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालय
नरैनापुर, बाँके
९ आषाढ, २०७६

गाँउपालिकाका उपाध्यक्ष तथा उपस्थित गाँउसभा सदस्य ज्यूहरु,

१. नेपालको संविधान जारी भएपछिको चौथो वर्ष स्थानिय तहको निर्वाचन भएको तेस्रो वर्षमा नरैनापुर गाँउपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७६/२०७७ को निति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय गाँउ सभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई खुसी लागेको छ ।

२. स्थानिय सरकारले कार्य संचालन गर्दा न्युन स्रोत साधन एवं अप्रयाप्त जनशक्तिको विचवाट गर्नुपर्ने , स्थानिय सरकार संचालन सम्बन्धी नियमावलीको अभाव, सरकारहरुविच अधिकारको बाँडफाँडमा अन्योलता रहेको स्थितिमा मौजुदा कानूनको परिधिमा रहि जनताको उच्च आकांक्षालाई सम्बोधन गर्न चुनौतिपूर्ण नै छ ।

३. नेपालको संविधान, २०७२ ले शक्ति र अधिकार सम्पन्न स्थानीय तहको परिकल्पना गरेको भएतापनि पछि गएर विभिन्न कानूनको माध्यमबाट स्थानीय सरकारको अधिकारमा अंकुश लगाउँन थालिएको तर हामी स्थानीय जनप्रतिनिधिहरुप्रति जनताको अपेक्षा धेरै नै भएको अवस्थामा जनताका चुलिँदा इच्छा, आकांक्षाहरु पूरा गर्नुपर्ने दायित्व हामी जनप्रतिनिधिमा छ ।

सदस्य ज्यूहरु

४. स्थानिय सरकारले प्रत्येक वर्षको आषाढ १० गते भित्र बजेट तथा कार्यक्रम पेश गर्नुपर्ने कानूनी व्यवस्था भएकोले समयमै बजेट तथा कार्यक्रमको तयारी गर्नुपर्नेमा चालु आर्थिक वर्षका कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन तथा अनुगमन गर्नुपर्ने, कर्मचारीहरुको अभाव रहेको विशिष्ट परिस्थितीमा चालु आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रमबाट प्राप्त सिकाईलाई आधार मानेर प्रस्तुत नीति तयार परिएको छ ।

५. हुलाकी सडकको कार्यमा तिब्रता ल्याउन गरिएको पहल , प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र लक्ष्मनपुर भवन निर्माणलाई तिब्रता दिने गरिएको पहल , सार्वजनिक खरिद प्रक्यावाट हुलाकी सडक देखि गाँउ गाँउ टोल टोल सम्म बाटो जोडने काम ,विपतको जोखिममा रहेको गाँउपालिका भएकोले वारुण यन्त्र तथा एम्बुलेन्सको संचालन ,साक्षर अभियान संचालन, सिंचाई तथा खानेपानी लक्का वितरण , उच्च आर्थिक अनुशासन कायम गरि अनियमिततामा नियन्त्रण ,स्थानिय तहमा वैकमा खाता संचालन, विषयगत शाखाको व्यवस्था हुनु , इन्टरनेटको सुविधा ,विधुत आपुर्तिको लागि पहल गरिनुका साथै स्थानिय सरकारलाई आवश्यक केहि कानूनहरु निर्माण गर्नु यस स्थानिय सरकारले यस वर्षमा गरेको महत्वपूर्ण उपलब्धीको रुपमा हामीले लिएका छौ ।

६. नदि घाट ठेक्का, मालपोत करमा सुधार, टेण्डर विक्री र कर प्रणालीमा सुधारबाट बार्षिक लक्ष्यको नजिक राजस्व हासिल हुनु यस सरकारको महत्वपूर्ण कार्य रहेको छ । कर प्रशासनमा सुधार गरी आगामि आ.ब.मा नरैनापुर गाउँपालिकाको राजस्व वृद्धी गरिनेछ ।

७. सार्वजनिक खरिद प्रक्यालाई अभ्क वढि प्रतिस्पर्धि , पारदर्शि र गुणस्तरिय वनाउदै लगिनेछ । वडा कार्यालय तथा विषयगत शाखाहरुको खरिद प्रशासनको क्षमता विकास गरिनेछ ।

“शिक्षा, स्वास्थ्य, सरसफाई र पूर्वाधार:समुन्नत नरैनापुरको मूल आधार”

८. हुलाकी सडक देखि वडा कार्यालयहरु सम्म पक्की सडकले जोडिनेछ । प्रत्येक वडा कार्यालय तथा प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई विधुतिय सुचना प्रणालीमा आबद्ध गरी प्रत्येक सरकारी कार्यालयमा वैकल्पिक उर्जाको माध्यमबाट विधुतिय सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।

९. शिक्षालाई विशेष जोड दिई विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधारको व्यवस्था तथा आवश्यक शिक्षकहरुको पदपूर्ति गर्दै सूचना प्रविधिलेयुक्त गरिनेछ । सामुदायिक पुस्तकालयको व्यवस्था गरि पढ्ने बानीको विकास गर्ने तथा स्कूलमा विद्यार्थी संख्या बढाउन समुदायिक विद्यालयमा यातायातको व्यवस्था गरिनेछ ।

१०. नरैनापुर गाउँपालिका बाढि तथा आगलागिको उच्च जोखिममा रहेकोले गाउँ विपत व्यवस्थापन योजनालाई कार्यान्वयन गरिनेछ । विपद व्यवस्थापन ईकाइ तथा आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रको स्थापना गरि विपद जोखिमलाई न्यूनिकरण गरि गाउँपालिकालाई विपद उत्थानशिल बनाईनेछ ।

११. नरैनापुरलाई समुन्नत र समृद्ध बनाउनने गरी गाउँ विकास गुरुयोजनालाई क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ । गाउँपालिकामा कृषि हबको निर्माण, ब्यवसायिक एंवम रोजगामुखि कृषी प्रणालिको विकास, औद्योगिक ग्रामको स्थापना गरी गाउँपालिकामा उच्चम ब्यवसायको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

१२. वैकल्पिक सडकका रुपमा रहेको नरैनापुर-अगैया सडकलाई शिघ्र निर्माण गर्नका लागि नेपाल सरकार, ५ नं. प्रदेश सरकार तथा राप्तीसोनारी गाँउपालिका सँग समन्वय गरि वाटो विस्तार कार्यलाई अधि बढाईनेछ ।

१३. लैंगिक समानता, महिला सशक्तीकरण, लैंगिक मुलप्रवाहीकरण र महिला सहभागिता वृद्धी गर्ने निति प्रोत्साहन गरिनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई यस आ.ब.मा भै बैकिङ्ग प्रणालिमा लगि निरन्तरता दिईनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैक खाता मार्फत वितरण गरिनेछ । जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम , बालबालिकाको सशक्तीकरण बाल मैत्रि स्थानिय शासन कार्यक्रम ,दलित, विपन्न, अपागं एंवम युवा समेतलाई लक्षीत गरि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । गाँउपालिका स्तरवाट निर्माण हुने सरकारी भवन महिला मैत्री , अपाग मैत्री बनाईनेछ ।

१४. गाँउपालिकालाई पुर्ण खोप युक्त बनाउन कार्यक्रम अधि बढाईनेछ । गाँउपालिका स्तरमा एक कोल्डचेन निर्माण गरिनेछ । स्वास्थ्य संस्थाहरुमा औषधि लगायत अन्य पूर्वाधारहरुले सुसज्जित गरी संविधान प्रदत्त नागरिकको आधारभूत स्वास्थ्यको हकलाई सुनिश्चित गरिनेछ ।

१५. घर घर शौचालय : लडका बेटी विद्यालय कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा अगाडी बढाईनेछ । हरेक बालिका विद्यालय भर्ना हुनासाथ एक हजार रुपैयाँ ब्यालेन्स सहितको खाता खोल्ने ब्यवस्था गरि **बेटि बचाउ बेटि पढाउ** अभियानको थालनि गरिनेछ । **शिक्षा तथा सरसफाई कार्ड**मा कडाई गरि शिक्षा तथा सरसफाईमा प्रोत्साहन र दण्डको ब्यवस्था गरिनेछ ।

१६. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रको स्तरोन्नती, विद्यालयहरुको सुधार तथा गाउँपालिका भवन निर्माण लगाएतका अत्यावश्य पूर्वाधारहरुको निर्माण गर्न जग्गा अधिग्रहणको लागि आवश्यक ब्यवस्था मिलाईने छ । संघिय सरकारवाट ससर्त अनुदानको रुपमा हस्तान्तरित कार्यक्रमलाई सोहि अनुरूप संचालन गरिनेछ ।

“शिक्षा, स्वास्थ्य, सरसफाई र पूर्वाधार:समुन्नत नरैनापुरको मूल आधार”

१७. स्वच्छ, सफा नरैनापुर अभियानलाई सघनरूपमा अबलम्बन गरी हरेक घरपरिवारमा एउटा शौचालय हुनैपर्ने व्यवस्थालाई अनिवार्य गरिनेछ । शौचालय बाहिर दिसापिसाब गर्ने समाजको लज्जाको विषय भएकाले शौचालय बनाई प्रयोग नगर्ने घरपरिवारलाई कारबाहीको दायरामा ल्याई गाउँपालिकाले दिने सेवाबाट बञ्चित गरिनेछ ।

१८. सरसफाईमा वडा तथा बस्तीहरूबीचमा प्रतिस्पर्धाको वातावरण सिर्जना गरिनेछ । सरसफाईमा अबल ठहरिएका बस्ती तथा वडामा प्रोत्साहन स्वरूप थप बजेट व्यवस्था गरी पुरस्कृत गरिनेछ । वृक्षा रोपण कार्यक्रम संचालन गरि गाउँ बस्तीको हरियाली तथा सुन्दरतालाई थप मजबुद बनाईने छ ।

१९. सबैका लागि शिक्षा (Education for all) लाई मुक्त रूप दिन सबैका लागि अनिवार्य शिक्षाको निति अनुरूप सबै बालबालिकालाई विद्यालय जाने वातावरण तयार गरिनेछ । उमेर पुगेका बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना नगर्ने अभिभावक र भर्ना भईसकेका बालबालिकालाई विद्यालय नपठाउने अभिभावकलाई वडा कार्यालयबाट र गाउँपालिकाबाट दिईने सेवा प्रवाहबाट बञ्चित गरिनेछ ।

२०. विद्यालयमा भर्ना भइसकेपछि ९० प्रतिशत विद्यालयमा उपस्थित हुने छात्र छात्राहरूलाई मासिक रु १०० (सय रुपैयाँमा मात्र) छात्रवृत्ति उपलब्ध गराईनेछ । बालबालिकाको भर्नादर सत प्रतिशत पुर्याइनेछ । विद्यालय उमेरका कुनै पनि बालबालिकालाई शिक्षाको उज्यालो घामबाट बञ्चित गरिनेछैन । शैक्षिक सुधारको लागि शैक्षिक निगरानि कार्यक्रम सघन रूपमा संचालन गरि विद्यालयको आमूल सुधार गरिनेछ ।

२१. गाउँपालिका अन्तरगत रहेका मदरसाहरूलाई शिक्षा ऐन नियमावली अन्तरगत ल्याई प्रगती सुचकका आधारमा मात्र अनुदान दिने व्यवस्था गरिनेछ । शैक्षिक सामग्री, विद्यार्थी पोशाक तथा अन्य पूर्वाधार एवम् शैक्षिक अनुगमन कडाईका साथ अबलम्बन गरी गुणस्तरीय शिक्षाको सुनिश्चितता गर्दै बालमैत्री शिक्षा र बालमैत्री स्थानीय शासनको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

२२. शिक्षक विद्यार्थी अनुपातका आधारमा शिक्षक दरबन्दीको मिलान तथा समायोजन गरिनेछ । विद्यार्थी नहुने, अति कम विद्यार्थी हुने तथा नजिकमा रहेको विद्यालयहरूलाई मर्जरमा लगिनेछ ।

२३. छरीएर रहेका बालविकास केन्द्रहरू शिक्षा ऐन नियमावली अन्तरगत राखि प्रगति सुचकका आधारमा संचालन गर्ने र विधुतिय सेवामा आवदता गरि अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । बालविकासलाई अनुगम गरि सन्तोषजनक काम नगर्ने सहजकर्तालाई कारबाही गरि त्यस्तो केन्द्रलाई खारेज गरिनेछ ।

२४. शिक्षा क्षेत्रलाई राजनीति मुक्त पारि निष्पक्षताको आधारमा राम्रो काम गर्ने शिक्षकलाई **नरैनापुर गुरु सम्मान**ले सुशोभित गरिनेछ भने कर्तव्यच्युत हुने शिक्षकलाई कारबाहीको दायरामा ल्याईनेछ । शिक्षकहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न तालिम संचालन गर्ने तथा विधुतिय शिक्षा प्रणालीका माध्यमबाट अध्यापन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

२५. कक्षा ८ देखि १० सम्म अध्ययनरत नियमित विद्यालयमा हाजिर रहने छात्राहरूलाई यावतजावतमा कठिनाई भए मापदण्ड बनाई एक छात्रा एक साईकल वितरण कार्यक्रम लागु गरि महिला शिक्षालाई पोत्साहन गरिनेछ ।

२६. महिलाहरूलाई आत्मनिर्भर बनाउन उमेर पुगेर विवाह भईजाने किसोरीहरूलाई एक सिलाई मेसिन उपलब्ध गराईनेछ ।

२५. गाउँपालिका भित्रका शिक्षित युवा युवतीलाई सरकारी सेवामा आकर्षण गर्न लोक सेवा आयोग तयारी कक्षाहरुको व्यवस्था गरिनेछ ।

२७. लैंगिक समानता , महिला सशक्तीकरण, लैंगिक मुलप्रवाहीकरण र महिला सहभागिता वृद्धी गर्ने नितिलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । गाउँपालिकाबाट नेपालकै अन्य स्थानमा उच्च अध्ययन गर्न जाने विपन्न परिवारका महिलाहरुलाई अध्ययन सहयोगार्थ आवासको ब्यस्था गरिनेछ ।

२८. गाउँपालिकामा एक प्राविधिक शिक्षालय स्थापनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी आवश्यक पहल गरिनेछ । यस सम्बन्धमा संघीय तथा प्रदेश सरकारसँग तदारुकताका साथ माग गरिनेछ । जय किसान मा.वि.मा प्लस टु स्थापना तथा संचालनको लागि आवश्यक बजेट तथा जनशक्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।

२९. व्यवसायीक कृषि खेति गर्ने युवा कृषकहरुको गाउँपालिका स्तरिय संजाल बनाई तिनिहरुलाई अनुदान तथा सहयोगको व्यवस्था गरिनेछ । अनुदान तथा सहयोग पाउने नियतले मात्र स्थापना भई अन्य समयमा निश्किय रहने कृषक समुह, सहकारी तथा फर्महरुको पहिचान गरि कडा कारबाहीको दायरामा ल्याईनेछ ।

३०. नरैनापुर वाढिको उच्च जोखिममा रहेको र प्रत्येक वर्ष वाढिले खेतियोग्य जमिन वगरमा परिणत गर्न भएको हुदा वगर खेति गर्ने अश्वगंधा, मेन्था, खरभुजा, तरभुजा लगायतको व्यवसायिक कृषि खेति गर्न कृषि समुहलाई प्रोत्साहन तथा अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।

३१. कृषिको पकेट क्षेत्र सम्भाव्यता अध्ययन गरि पकेट क्षेत्र घोषणा गर्ने र पकेट क्षेत्रमा व्यवसायीक कृषि खेतिलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । छाडा पशु चौपायालाई नियन्त्रणको व्यवस्था गरिनेछ । गाउँपालिका स्तरमा कान्जी हाउ तथा गौशालाको निर्माण गरि दिर्घकालिन रुपमा छाडा चौपाया नियन्त्रण गनिनेछ ।

३२. पशु नस्ल सुधारका लागि वाखापालन तथा गाई भैसि पालनमा सक्रीय कृषि समुहको लागि प्रत्येक वडामा उन्नत जातको नश्ल भएका पशु वितरण गरिनेछ । नस्ल सुधार कार्यक्रम अन्तरगत कृतिम गर्वाधारणका लागि आवश्यक मेसीन ल्यावको समेत व्यवस्था गरिनेछ ।

३३. सहकारिलाई उत्पादन तथा स्वरोजगार स्थापना तर्फ लक्षित गरिनेछ । सहकारी संस्थाहरुको नियमन तथा क्षमता अभिवृद्धि गरी कृषि विकासको मूल आधारको रुपमा सहकारी संस्थालाई स्थापित गरिनेछ ।

३४. घरेलु सौर्य उर्जा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ । **उज्यालो नरैनापुर** कार्यक्रमलाई अभियानको रुपमा सञ्चालन गरी गाउँपालिकालाई विद्युत सञ्जालसंग आबद्ध गरिनेछ । यस अन्तरगत जनताको अपनत्व हुने गरी केही प्रतिशत जनतावाट र गाउँपालिका अनुदान वाट सार्वजनिक खरिद प्रकृयावाट खरिद गरी सौर्य उर्जा वितरणको व्यवस्था मिलाइनेछ । स्वच्छ एवम् वातावरणमैत्री विकासलाई अधि बढाउन बायोग्याँस प्लान्ट निर्माणलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।

३५. राप्ति नदि तथा अन्य खहरे खोलाहरुमा प्रत्येक वर्ष आउने वाढिवाट हुने अति कटान लाइ न्युनीकरण गर्न तटबन्ध निर्माण वा अन्य वैकल्पिक व्यवस्था गर्न प्रदेश सरकार र संघिय सरकारसँग समन्वय गरि उचो स्थानमा एकीकृत वस्ती विकास आयोजना सुरु गर्न पहल गरिनेछ

“शिक्षा, स्वास्थ्य, सरसफाई र पूर्वाधार:समुन्नत नरैनापुरको मूल आधार”

३६. सामुदायिक वन क्षेत्रको खाली जमिनमा वृक्षारोपण गर्ने र सार्वजनिक वाटो दुवै किनारामा वृक्षारोपण गरी गाउँपालिकालाई सौन्दर्ययुक्त बनाई पर्यटन प्रबर्द्धन गरिनेछ ।

३७. सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गरी सामुदायिक विधुतीकरणको कार्यक्रम सन्दर्भमा सोधिखोजी गरिनेछ । सो कार्यक्रम सम्पन्न हुन नसकेमा अन्य वैकल्पिक उपाय गरि गाउँपालिकासम्म विधुत व्यवस्था गर्न पहल गरिनेछ ।

३८. दोस्रो गाउँ सभाले तय गरेका कतिपय नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिईनेछ । खरिद प्रकृया पुरा गरि कार्य आरम्भ भई विविध कारणले काम सम्पन्न हुन नसकेका योजनाहरूलाई नयाँ आर्थिक वर्षको योजनाको अंग मानि निरन्तरता दिने तथा भुक्तानी प्रकृयामा लगिनेछ ।

३९. गाउँपालिकाभित्र रहेका परम्परागत कला, संस्कृतिको संरक्षण, सम्बर्द्धन गर्दै कुरिती, कुसंस्कारको अन्त्य गरिनेछ । बालविवाहलाई निरुत्साहित गरिनेछ । असल संस्कार र संस्कृतिलाई पर्यटन प्रबर्द्धनको माध्यमको रूपमा विकास गरिनेछ ।

४०. काम गर्ने उमेर र जोश जाँगर भएका युवायुवतिलाई व्यवसायिक तथा सिपमूलक तालिमको माध्यमद्वारा स्वरोगार तथा रोजगारीमा आबद्ध गरिनेछ ।

४१. गाउँपालिकाको एकिकृत विकास योजना अनुसार हरेक वडामा पार्क तथा पोखरीहरूको निर्माण गरिनेछ । गाउँपालिका भवन निर्माणको सुरुवात यसै आर्थिक वर्षमा शुरु गरिनेछ ।

४२. भ्रष्टाचारविरुद्ध सून्य सहनसिलताको नीति अबलम्बन गरिनेछ । न्यायिक समितिको क्षमता र क्रियाशीलता अभिवृद्धि गरी स्थानीय शान्ति, सद्भाव तथा मेलमिलापलाई स्थापित गरिनेछ ।

४३. व्यवस्थित भूउपयोगको नीति अबलम्बन गरी अव्यवस्थित तथा असुरक्षित बसोबास र सुकुम्बासी ऐलानी जग्गाको व्यवस्थापन गरिनेछ । भवन निर्माण मापदण्ड लागू गरि सुरक्षित आवासलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

अन्त्यमा नेपालको संविधान, २०७२ तथा स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ अनुसार गाउँपालिकाले निर्वाह गर्नुपर्ने भूमिका र उत्तरदायित्व पूरा गर्न अनवरत रूपमा खटीई सघाउनु हुने नेपाल सरकार, ५ नं. प्रदेश सरकार, यस क्षेत्रको प्रतिनिधित्व गर्नु हुने संघीय तथा प्रदेश सभा सदस्य ज्यूहरू, गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत गाउँपालिकाको सम्पूर्ण शिक्षक तथा कमचारीहरूलाई विशेष धन्यवाद दिँदै स्थानिय सरकारको कामकाजमा प्रत्यक्ष तथा परोक्ष रूपमा सहयोग गर्नु हुने अन्य सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, सुरक्षाकर्मी, सन्चार जगत, नागरिक समाज एवम सम्पूर्ण गाउँपालिका वासीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

नेपाल र नेपालीको जय होस

जय नरैनापुर !

धन्यवाद